

YTTRANDE
Dnr 24/0001
Stockholm den 2024-02-16

Justitiedepartementet
Diariennr Ju2023/02742

Stärkt konstitutionell beredskap

Sieps tillstyrker alla utredningens delförslag. De tar alla sin utgångspunkt i vetenskapligt vedertagna principer för hur beslut ska fattas i krig och i allvarliga kriser, nämligen med den huvudsakliga utgångspunkten att lagarna redan ska finnas på plats - med endast begränsade möjligheter till delegation till den exekutiva makten, som dock begränsas i tid och är under fortsatt kontroll av parlamentet.

Sieps tar samtidigt tillfället i akt att understryka vikten av att de uppdaterade förfarandena för hur beslut ska fattas i krig respektive vid allvarlig kris är kompatibla med Sveriges deltagande i EU (samt eventuellt också i NATO). I händelse av allvarliga kriser som sker på europeisk mark finns exempelvis fördragsfästa förväntningar om att medlemsstaterna ska visa varandra solidaritet. Ministerrådet är lagstiftare i EU och där företräds Sverige av regeringen. Därför behöver samarbetet mellan riksdagen och regeringen alltså fungera väl i de situationer där EU:s medlemsstater antingen vill visa varandra solidaritet eller gör bedömningar att ett närmare EU-samarbete kan begränsa skadan för antingen hela EU eller för enskilda länder. Sieps tillstyrker mot denna bakgrund särskilt förslaget att lägga till ett kapitel 16 om allvarliga fredstida krissituationer som ser ut att ge regeringen möjligheter att fatta beslut inom ramen för EU-samarbetet under allvarliga kriser – dock under fortsatt parlamentarisk kontroll. Samtidigt som det är fortsatt medlemsstaterna som ansvarar för den inre säkerheten har flertalet europeiska kriser visat på att en stärkt europeisk beredskap kan ge positiva mervärden för medlemsstaterna även framöver. Sveriges författning bör med andra ord säkerställa att samarbetet mellan riksdagen och regeringen fungerar så väl att det finns förutsättningar för regeringen att delta på ett effektivt sätt i de EU-beslutsprocesser som aktualiserar EU-gemensamma beredskapsfrågor.

I detta ärende har Göran von Sydow beslutat. Anna Wetter Ryde har varit föredragande.

Göran von Sydow
Direktör